

Muoviteollisuustuotteiden kysynnän kasvu hidastumassa

■ Muovituoteteollisuuden suhdannetilanne on heikentymässä, mutta on toistaiseksi vielä suhteellisen hyvä. USA:n rahoitussektorilta liikkeelle lähteneet ongelmat eivät Suomessa kohdistu erityisesti muovituoteteollisuuteen, mutta tulevat todennäköisesti johtamaan talouskasvun hidastumiseen USA:ssa, Euroopassa ja edelleen myös Suomessa. Tällä on vaikutuksensa myös muovituoteteollisuuteen, jonka tuotteiden kysynnän kasvun odotetaan hidastuvan.

Muovituoteteollisuuden suhdannetilanne on liikevaihdon kasvun perusteella arvioituna vielä tällä hetkellä suhteellisen hyvä, mutta näkymät ovat suhdannetiedustelujen mukaan heikkenemässä. Useimmilla tärkeillä muovituoteteollisuuden asiakasaloilla kasvu on jatkunut toistaiseksi ripeänä. Huolestuttavia merkkejä on näkyvissä lähinnä vain kotimaisessa elektroniikkateollisuudessa, jota palveleva muovituoteteollisuus onkin jo suurelta osin siirtänyt tai siirtämässä tuotantonsa pois Suomesta.

Rakentamisen kasvu on hidastumassa ja rakentaminen on suuntau-

tumassa asuinrakentamisesta toimittarakentamisen suuntaan. Toimittarakentamisessa muovisten rakennusmateriaalien menekki kuutiota kohti on pienempi kuin asuinrakentamisessa. Muovisten rakennusmateriaalien tuotannon kasvu saattaa hidastua. Myös muovisten pakkausmateriaalien kysynnän kasvu on hidastumassa, mutta hidastumisen odotetaan jäävän lieväksi.

Ongelmat leviävät USA:sta

Maailmantalouden tila on viime kuukausien aikana heikentynyt. Vielä

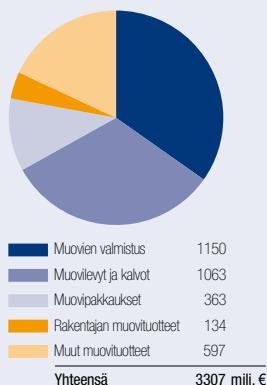
keväällä pahimpina talouden tasaisen kehityksen uhkina pidettiin kallista öljyä. USA:n ulkomaankaupan ja julkisen talouden epätasapainoa sekä Kiinan talouden ylikuumenemista. Nyt tärkeimmäksi uhaksi on nousut USA:n asuntoluottomarkkinoilta alkunsa saanut rahoitusmarkkinoiden kriisi, joka on jo levinnyt kaus USA:n rajojen ulkopuolelle.

Rahoitusmarkkinakriisi on ulkomailla ajanut joitakin pankkeja vaikeuksiin ja saanut rahalaitokset menettämään luottamuksen toisiinsa. Tämä puolestaan on johtanut markkinakorkojen nousuun, vaikka keskuspankit ovat yrittäneet rauhoittaa tilannetta lisäämällä rahan tarjontaa ja alentamalla ohjauskorkoja. Pelkona on, että markkinakorkojen nousu alkaa näkyä luotonannossa ja johtaa investointien ja kulutuksen kasvun hidastumiseen tai jopa niiden kääntymiseen laskuun, jolloin seurauksena olisi taantuma.

USA:ssa taantumun uhkaa pidetään jo melko vakavana. USA:n merkitys maailmantaloudessa on Aasian nousun myötä vähentynyt, mutta myös Euroopan rahamarkkinoilla korot ovat nousseet ja usko talouden ripeän kasvun jatkumiseen alkaa horjua. Vain Kaukoidässä kasvu näyttäisi olevan jatkumassa lähes häiriöttä.

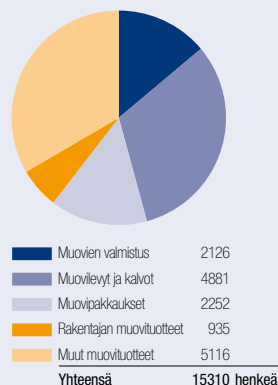
Maailman talouskasvun hidastuminen näkyisi ennen pitkää Suomen viennissä ja sitä kautta muussa taloudessa. Merkittävintä viennin kasvun kannalta on kehitys muissa EU-maissa. Tilannetta tasoittaa toistaiseksi se, että viennistä merkittävä osuus suuntautuu ripeästi kasvavalle Venäjälle. On kuitenkin arvioitu, että Venäjän pankkijärjestelmä saattaa olla melko haavoittuva, jos kansainvälinen rahoitusmarkkinoiden kriisi edelleen pahenee.

Tuotannon arvo muoviteollisuudessa (vuonna 2005, milj. euroa)

Lähde: Tilastokeskus

Työvoima muoviteollisuudessa (vuonna 2005)

Talousnäkymät

Kotimaassa kasvun odotetaan hidastuvan

Kotimaan taloutta koskevat ennusteet arvioivat jo ennen USA:ssa elokuussa puhjennutta luottokriisiä, että Suomen talouskasvu hidastuu vuonna 2008. Luottokriisin laajeneminen tulee ilmeisesti saamaan aikaan sen, että ennusteita muutetaan pessimistisempään suuntaan.

Viime keväänä alkanut tuloneuvottelukierros johti etenkin palvelualoilla ja julkisella sektorilla melko korkeisiin palkankorotusprosentteihin. Korkeat korotukset siirtyvät ulkomaiselta kilpailulta suojatuilla palvelualoilla herkästi tuotteiden hintoihin. Kun öljyn ja useiden muiden raaka-aineiden korkea hintataso aiheuttaa jo ennestään hintapaineita, on inflaation kiihtymisen riski ilmeinen. Jos kustannus- ja hintataso pääsee Suomessa nousemaan kilpailijamaita enemmän, saattaa tilanteen korjaaminen olla vaikeaa, kun euroon siirtymi-

sen jälkeen ei ole enää käytettävissä devalvaatiomahdollisuutta.

Muovituotetuotannon kasvu jatkuu Euroopassa, hidastuu USA:ssa

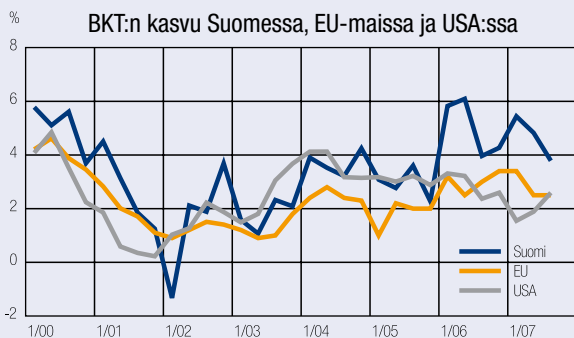
Muovituoteteollisuuden tuotannon kasvu näyttää olevan USA:ssa hidastumassa. Tuoreimmat tiedot ovat loka-kuulta, joten elokuussa kärjistynyt asuntoluottokriisi ei ole niihin vielä juuri ehtinyt vaikuttaa. Toisaalta sekä luottokriisin että muovituotteiden kysynnän kasvun hidastumisen taustalla saattaa USA:ssa olla yhteinen tekijä, asuntomarkkinoiden viilentyminen. Rakentaminen on USA:ssa merkittävä muovituotteita käyttävä ala. Kun luottokriisi heikentää asuntomarkkinatilannetta entisestään, ei ole syytä olettaa, että USA:n muovituoteteollisuuden tuotanto kääntyisi pikaisesti kasvuun.

Myös Euroopan kumi- ja muovituoteteollisuudessa on merkkejä käännteestä

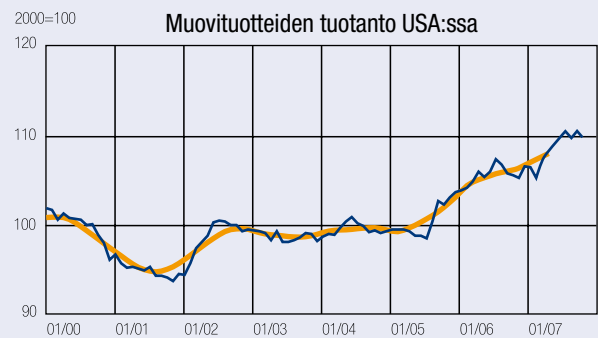
hidastuvan kasvun suuntaan, vaikka ne ovatkin toistaiseksi vähäisiä. Euroopassa ei ole näkyvissä mitään selkeää yksittäistä syytä muovituotteiden kysynnän heikkenemiselle, mutta BKT:n kasvu on EU:ssa parin viime neljänneksen aikana hidastunut ja hidastumisen odotetaan jatkuvan. On melko todennäköistä, että tämä heijastuu muovituoteteollisuuden tuotannon kasvuun.

Muovien hintojen nousu pysähtynyt

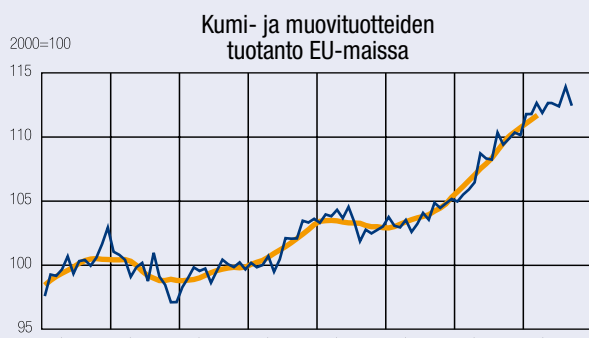
Dataongelmien takia katsauksessa ei tällä kertaa pystytä esittämään muovien hintaindeksiä. Eri lähteistä saatujen tietojen perusteella näyttää kuitenkin siltä, että valtamuovien hintojen nousu on syksyn mittaan pysähtynyt. Raakaöljyn hinta on viime viikkoina tullut jonkin verran alas parin kuukauden takaiselta huipputasoltaan, mutta muovien hintojen nousun hidastumisen taustalla on myös muita tekijöitä.

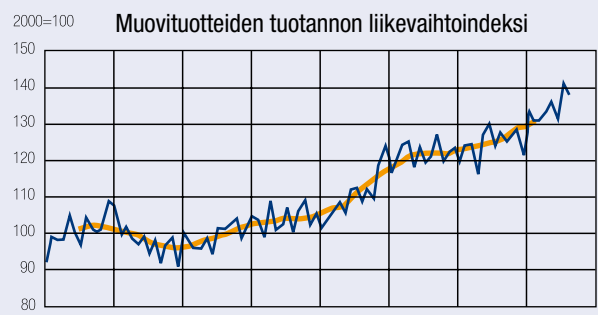
Lähde: Tilastokeskus, Eurostat, ACC, Kemianteollisuus ry.

Lähde: ACC

Lähde: Eurostat

Lähde: Tilastokeskus. Indeksi on arvopohjainen.

Yksi niistä on se, että muovien raaka-aineiden valmistus on tänä syksynä Euroopassa sujunut ilman merkittäviä tuotantoseisokkeja. Toisena syynä saattaa olla muovien kysynnän kasvun lievä hidastuminen.

Pakkaustarvikkeiden kysyntäkehitys tasaista

Pakkaustarviketeollisuuden merkittävimmät kysyntäindikaattorit, kuten lyhytikäisten tavaroiden kulutus, tukku- ja vähittäiskauppa sekä elintarviketeollisuuden tuotanto ovat kaikki kehittyneet viime kuukausina suotuisasti. Myös muovisten pakkaustarvikkeiden tuotannon liikevaihto on kasvanut tasaisesti, ainoastaan lieviä oireita kasvuvauhdin hidastumisesta saattavat siis ennakoita tulevaa.

Ennusteiden mukaan yksityisen kulutuksen kasvu on hidastumassa. Vuonna 2008 hidastumisen arvioidaan olevan jopa merkittävää kulutuksen

kasvun pudotessa vuoden 2007 noin 4:stä prosentista jopa alle kolmeen. Ennusteissa lähdetään kuitenkin siitä, että hidastuminen kohdistuu pääasiassa kestokulutustavaroihin, jotka ovat suurelta osin ulkomailta tuotuja. Kotimaisen pakkaustarviketeollisuuden kannalta tärkein päivittäistavaroiden kysynnän kasvu hidastuu vain vähän.

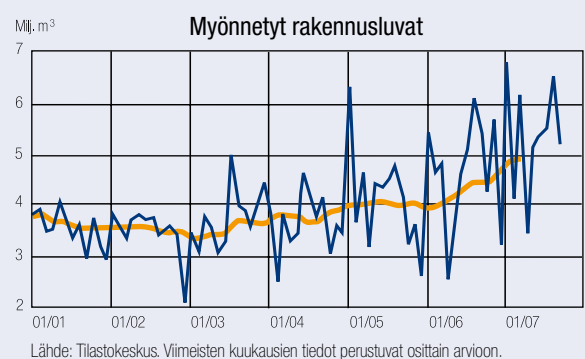
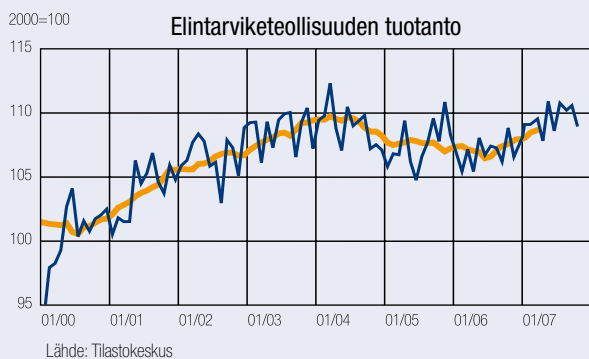
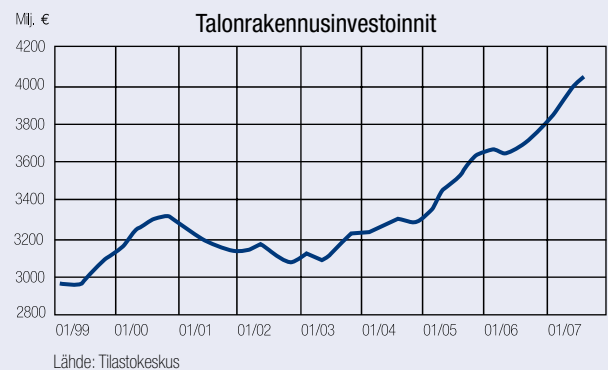
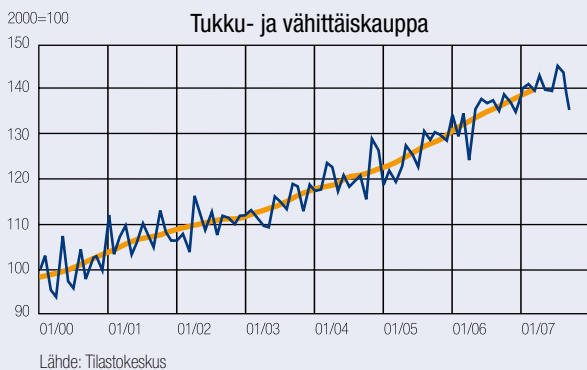
Pakkausmateriaaleja käyttävän kotimaisen elintarviketeollisuuden osalta tilanne ei ole yhtä selkeä kuin kulutuksen. Elintarviketeollisuuden tuotanto on nyt kasvanut pari vuotta, supistuttuaan sitä ennen. Ala on riippuvainen kotimaisesta maataloustuotannosta, joten mahdollinen maataloustuotannon supistuminen maataloustukijärjestelmien muuttuessa saattaa supistaa myös elintarviketeollisuuden tuotantoa ja sen pakkaustarviketekysyntää. Kaikkiaan muovisten pakkaustarvikkeiden kysyntänäkymät ovat kuitenkin edelleen vähintäänkin tyydyttävät.

Rakennustarvikkeiden kysynnässä käänteen merkkejä

Rakennusala elää noususuhdannetta jo viidettä vuotta. Nousu ei ole ollut aivan tasaista, mutta on pitänyt muovisten rakennustarvikkeiden kysynnän reippaassa kasvussa.

Useimmat rakentamisen indikaattorit ovat edelleen vakaassa nousussa. Silti rakennusmateriaalien ja rakennustarvikkeiden tuotantoa kuvaavassa teollisuustuotannon volyyymi-indeksin osaindeksissä näkyy merkkejä jopa rakennustarviketuotannon kääntymisestä laskuun. Myös rakennusalan uutisista välittyy kuva, jonka mukaan tilanne ei olisi niin hyvä kuin miltä rakennuslupatilastojen, rakennusten aloituskoskevien tilastojen ja uudisrakentamisen volyyymia kuvaavien tilastojen nousutrendien valossa näyttää.

Selitys ristiriitaiselta näyttävään tilanteeseen saattaa olla siinä, että rakentamisen painopiste on suhdanneluontoisesti siirtymässä asuinra-

kentamisesta toimitilarakentamiseen. Toimitilarakentamiseen sisältyy muun muassa kaupan ja teollisuuden hallityypistä rakentamista, jonka kuutiomäärät nousevat helposti suuriksi, mutta rakennusmateriaalimenekki on pienempi kuin vastaavassa kuutiomäärässä asuinrakentamista.

Rakentamisen kasvun ennustetaan kuitenkin olevan hidastumassa. Kun huomioi viimeaikaisen korkokehityksen, asuntojen hintakehityksen ja arviot kansantalouden kasvun hidastumisesta, ennuste käänteestä heikompaan myös rakentamisessa on täysin uskottava. Merkit muovisten rakennustarvikkeiden kysynnän kasvun hidastumisesta saattavat siis ennakoita tulevaa.

Muiden muovituotteiden valmistus rakennemuutoksen kourissa

Muovituoteollisuuden ripeimmin kasvava osa oli vielä joitakin vuosia sitten elektroniikan muovikomponenttien valmistus. Elektroniikan komponenteista, jotka olivat pääasiassa matkapuhelinten osia, tuli suurin yksit-

täinen tuoteryhmä muiden muovituotteiden valmistuksessa.

Pari vuotta sitten tilanne muuttui. Matkapuhelin siirtyi tuotesyklilään seuraavaan vaiheeseen, jossa se ei enää ollut kallis erikoistuote, vaan alkoi lähestyä tavallista kulutuselektroniikkaa. Samalla valmistuskustannusten merkitys matkapuhelinvalmistajien keskinäisessä kilpailussa kasvoi. Suomalaiselle komponenttivalmistukselle kustannuspaineet olivat liian kovat, ja komponenttituotanto siirtyi halvemman kustannustason maihin, joissa myös tuotteiden nopeiden kasvavat markkinat ovat lähempänä. Samalla kulkuneuvoteollisuus on noussut muiden muovituotteiden valmistuksen tärkeimmäksi yksittäiseksi kysyntätehtäväksi.

Rakennemuutoksen muiden muovituotteiden valmistuksessa arvioidaan nyt olevan ohi, ja alan kokonaistuotannon on taas kasvun edellytykset parin vuoden jyrkän supistumisen jälkeen. Kovin ripeää kasvusta ei kuitenkaan odoteta. Kulkuneuvoteollisuuden tuotanto on jo parin viime vuoden aikana kohonnut korkealle tasolle, joten

sen kapasiteetin arvioidaan olevan täyskäytössä, eikä siltä taholta ilmeisesti ole odotettavissa merkittävää muovikomponenttien kysynnän kasvua lähiaikoina. Muilta osin muiden muovituotteiden kysynnän on syytä arvioida noudattavan BKT:n kasvun hidastuvaa trendiä.

Muoviteollisuuden toimintaympäristön kehitys

	2006	2007*	2008*
EU-maat			
BKT:n kasvu (EU 25)	2,9	2,9	2,6
Inflaatio (EU 15)	2,2	2,0	2,0
3 kk korko (euro-12)	3,1	4,2	4,7
Kotimaa			
BKT:n kasvu	5,0	4,4	3,0
Yksityinen kulutus	4,3	3,8	2,4
Lyhytikäisten tavaroiden kulutus	3,0	2,0	2,0
Inflaatio	1,6	2,4	2,9
Työttömyysaste	7,8	6,8	6,4
Sähköteknisen teollisuuden tuotanto	15,4	8,3	6,9
Elintarviketeollisuuden tuotanto	4,8	2,4	2,0
Talonrakentaminen	3,2	5,1	1,9
Kauppa	5,3	4,0	3,2

* 2007, 2008 ja 2009 ennusteita

Lähde: ETLA.

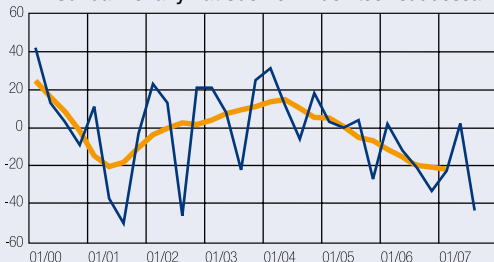
Lisätietoja

Muoviteollisuus ry,
toimitusjohtaja Kari Teppola,
puh. (09) 1728 4315,
kari.teppola@plastics.fi

ekonomisti Pasi Ahde,
puh. (09) 1728 4307,
pasi.ahde@chemind.fi

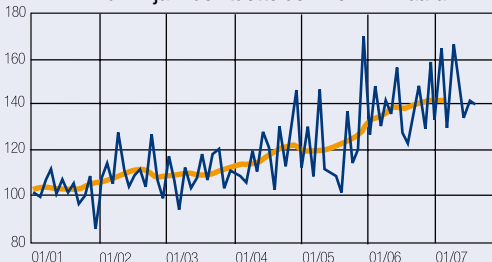
www.muoviteollisuus.fi

Saldo Suhdannenäkymät Suomen muoviteollisuudessa

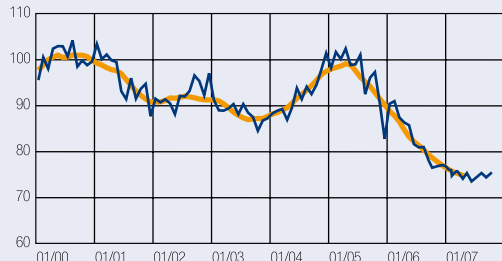

Lähde: EK.

2000=100 Kumi- ja muovituotteiden viennin määrä

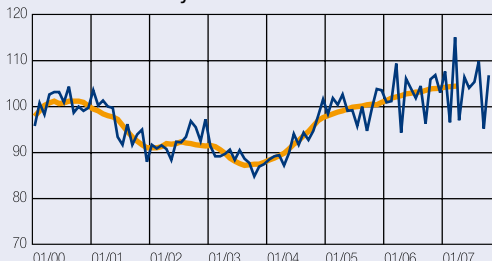

2000=100 Muovituotteiden tuotanto Suomessa

Lähde: Tilastokeskus, Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi.

Muovituotteiden tuotanto Suomessa ilman ryhmää Muut muovituotteet

Lähde: KT ry. Viimeiset puollitoista vuotta ilman ryhmää Muut muovituotteet.